

TĂNG CƯỜNG GIÁO DỤC KỶ LUẬT TRONG HỌC PHẦN QUÂN SỰ CHO SINH VIÊN TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH, ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Võ Thị Trà Mi
Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh
Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự đóng vai trò quan trọng trong chương trình giáo dục quốc phòng – an ninh, đặc biệt tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh – ĐHQG TP.HCM. Việc rèn luyện kỷ luật giúp sinh viên hình thành tác phong nghiêm túc, tinh thần trách nhiệm, ý thức công dân và khả năng thích nghi với môi trường áp lực cao. Để nâng cao hiệu quả, cần tăng cường nhận thức cho giảng viên và sinh viên, đổi mới nội dung – phương pháp giảng dạy theo hướng thực tiễn, xây dựng môi trường học tập tích cực và hoàn thiện hệ thống đánh giá toàn diện. Các giải pháp này góp phần đào tạo thế hệ sinh viên có kỷ luật, đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh mới.

Từ khóa: giáo dục, kỷ luật, sinh viên, giáo dục quốc phòng và an ninh.

STRENGTHENING DISCIPLINE EDUCATION IN MILITARY COURSES FOR STUDENTS OF THE CENTER FOR NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION, HO CHI MINH CITY NATIONAL UNIVERSITY

Vo Thi Tra Mi
Center for National Defense and Security Education
Vietnam National University, Ho Chi Minh City

Abstract: Discipline education in military training courses plays a crucial role in the national defense and security education program, especially at the Center for National Defense and Security Education – Vietnam National University, Ho Chi Minh City (VNU-HCM). Discipline training helps students develop a serious demeanor, a sense of responsibility, civic awareness, and the ability to adapt to high-pressure environments. To improve effectiveness, it is necessary to raise awareness among lecturers and students, innovate teaching content and methods with a practical orientation, build a positive learning environment, and refine a comprehensive assessment system. These solutions contribute to educating a generation of disciplined students who can meet the demands of national defense in the new context.

Keywords: education, discipline, students, national defense and security education.

Nhận bài: 10/04/2025

Phản biện: 05/05/2025

Duyệt đăng: 10/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay, giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng không chỉ là một yêu cầu bắt buộc theo quy định của Nhà nước mà còn là nhiệm vụ chiến lược nhằm hình thành thế hệ trẻ có nhận thức đúng đắn về nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc, tinh thần yêu nước và trách nhiệm công dân, giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong rèn luyện đạo đức, lối sống, hình thành ý thức kỷ luật cho sinh viên. Trong đó, học phần quân sự – một nội dung trọng tâm của chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh – đóng vai trò quan trọng trong việc rèn luyện tác phong, ý thức tổ chức kỷ luật, và bản lĩnh chính trị cho sinh viên. Tuy nhiên, thực tiễn giảng dạy cho thấy bên cạnh những kết quả tích cực đã đạt được, vẫn còn tồn tại không ít hạn chế trong việc giáo dục và duy trì kỷ luật trong học phần quân sự. Một bộ phận sinh viên còn thiếu nghiêm túc trong chấp hành nội quy, tác phong chưa chuẩn mực, tinh thần trách nhiệm chưa cao. Những biểu hiện này không chỉ

ảnh hưởng đến chất lượng đào tạo mà còn làm suy giảm hiệu quả giáo dục toàn diện về quốc phòng – an ninh trong nhà trường.

Xuất phát từ yêu cầu nâng cao chất lượng đào tạo và rèn luyện sinh viên theo hướng toàn diện, việc nghiên cứu và đề xuất các giải pháp nhằm tăng cường giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự trở thành vấn đề cấp thiết. Đặc biệt, tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh – Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, nơi đào tạo hàng chục nghìn sinh viên mỗi năm, việc nghiên cứu biện pháp tổ chức dạy học quân sự nghiêm túc, hiệu quả, mang tính kỷ luật cao sẽ góp phần quan trọng trong việc hình thành nếp sống, tác phong và tinh thần trách nhiệm cho sinh viên ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số khái niệm

Theo quan điểm của nhà sư phạm A. X. Macarenkô: “Kỷ luật là tập hợp những quy tắc hành vi, những thói quen đã được hình thành ở

con người thông qua quá trình giáo dục; nó là sản phẩm của toàn bộ quá trình giáo dục, bao gồm cả quá trình giảng dạy, giáo dục chính trị, quá trình hình thành tính cách, cọ xát và giải quyết xung đột trong tập thể...” [2, tr.37]. Từ góc nhìn này, kỷ luật không nên được hiểu đơn thuần như một hệ thống các quy định mang tính áp đặt từ bên ngoài, mà phải được xem là kết quả của một quá trình giáo dục sâu sắc và toàn diện. Kỷ luật, theo đó, chính là sự kết tinh của các thói quen hành vi và ý thức tự giác mà cá nhân đã lĩnh hội và nội tâm hóa qua môi trường giáo dục – một môi trường bao gồm cả giảng dạy tri thức, giáo dục chính trị, phát triển nhân cách, cũng như quá trình trải nghiệm và giải quyết các mối quan hệ tập thể.

Trên cơ sở tiếp cận giáo dục như một quá trình mang tính tương tác, giáo trình Giáo dục học đại cương của tác giả Nguyễn Văn Hộ và Hà Thị Đức (2002) nêu rõ: *“Giáo dục là một hiện tượng xã hội đặc biệt; Một quá trình, trong đó: Dưới tác động có mục đích, có kế hoạch, có phương pháp của người giáo viên, với tư cách là nhà giáo dục, nhà sư phạm, học sinh tự giác, tích cực tự giáo dục, tự du dưỡng, rèn luyện nhằm hình thành thế giới quan và những phẩm chất nhân cách tốt đẹp của người công dân tương lai”* [1, tr.2-3]. Khái niệm này khẳng định rằng giáo dục là hoạt động có tổ chức, có định hướng rõ ràng và mang tính chủ động từ cả phía người dạy và người học. Đồng thời, nó nhấn mạnh vai trò then chốt của giáo dục trong việc xây dựng nhân cách và bồi dưỡng phẩm chất con người một cách toàn diện.

Vận dụng các quan điểm trên vào thực tiễn giáo dục kỷ luật cho sinh viên tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh – Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, có thể hiểu rằng quá trình giáo dục kỷ luật ở đây là một hệ thống sư phạm tổng hợp, được thiết kế nhằm hình thành và củng cố năng lực tự điều chỉnh hành vi cho sinh viên. Mục tiêu là giúp sinh viên có khả năng tuân thủ nghiêm túc các quy tắc, chuẩn mực và mệnh lệnh trong môi trường quân sự. Quá trình này không chỉ giới hạn trong việc trang bị kiến thức và kỹ năng quân sự, mà còn hướng tới việc phát triển ý thức công dân, tinh thần trách nhiệm và khả năng thích nghi với môi trường kỷ luật cao.

Các quy định áp dụng tại Trung tâm được xây dựng dựa trên nền tảng pháp luật của Nhà nước, các quy ước xã hội và đặc thù của môi trường huấn luyện quân sự. Điều này nhằm đảm bảo tính nhất quán và hiệu quả trong toàn bộ quá trình giáo

dục. Phương pháp giáo dục kỷ luật tại Trung tâm tập trung vào việc xây dựng môi trường học tập nghiêm túc, tạo điều kiện để sinh viên chủ động và tự giác thực hiện các nội quy, đồng thời phát huy vai trò tự rèn luyện của mỗi cá nhân. Đích đến cuối cùng là hình thành những công dân có đạo đức, có kỷ luật và có năng lực đóng góp tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

2.2. Tầm quan trọng của việc giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự cho sinh viên Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh

Giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự đóng vai trò then chốt trong việc hình thành tác phong nghiêm túc, tinh thần trách nhiệm và năng lực tự chủ cho sinh viên. Trong môi trường quân sự, nơi đòi hỏi tính chính xác, nhanh nhạy và hiệu quả cao, kỷ luật không chỉ là yếu tố duy trì trật tự mà còn là công cụ giáo dục quan trọng. Việc rèn luyện kỷ luật giúp sinh viên phát triển khả năng tập trung, tư duy logic, kỹ năng quản lý thời gian và làm việc nhóm, từ đó nâng cao hiệu suất học tập và rèn luyện. Bên cạnh đó, các hoạt động mang tính tập thể như điều lệnh đội ngũ, huấn luyện quân sự giúp sinh viên hình thành thói quen tuân thủ quy định, tôn trọng kỷ cương, đồng thời xây dựng tinh thần đồng đội và ý thức cộng đồng.

Giáo dục kỷ luật cũng góp phần nuôi dưỡng ý chí kiên cường, khả năng chịu đựng và vượt qua khó khăn trong điều kiện khắc nghiệt, vốn là những phẩm chất cần thiết trong cả môi trường quân sự lẫn đời sống xã hội. Hơn nữa, thông qua việc tuân thủ các mệnh lệnh và quy định quân sự, sinh viên dần hình thành ý thức tôn trọng pháp luật, tinh thần yêu nước và trách nhiệm công dân. Những giá trị này không chỉ có ý nghĩa trong quá trình đào tạo quân sự mà còn góp phần xây dựng thế hệ công dân có đạo đức, kỷ luật và năng lực thích nghi với xã hội hiện đại. Như vậy, giáo dục kỷ luật trong học phần quốc phòng – an ninh không chỉ trang bị kiến thức và kỹ năng quân sự, mà còn là phương tiện giáo dục toàn diện, giúp sinh viên phát triển cả về thể chất, trí tuệ và nhân cách.

2.3. Một số biện pháp tăng cường giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự cho sinh viên Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và an ninh, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh

Nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ, giảng viên và sinh viên về tầm quan trọng phải giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự cho sinh viên.

Mục tiêu cốt lõi của giáo dục kỷ luật trong học

phần quân sự tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và an ninh, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh là đảm bảo cán bộ, giảng viên và sinh viên nhận thức sâu sắc tầm quan trọng của kỷ luật. Học phần quân sự không chỉ truyền đạt kiến thức quốc phòng mà còn rèn luyện tác phong quân sự và ý thức tổ chức, qua đó nâng cao chất lượng huấn luyện và duy trì trật tự, an toàn. Việc này khơi dậy tinh thần tự giác chấp hành quy định, khuyến khích sự đồng thuận và chủ động hợp tác, phát huy tinh thần tập thể và ý thức trách nhiệm. Đối với cán bộ, điều này làm rõ trách nhiệm xây dựng quy chế và giám sát kỷ luật; giảng viên là tấm gương và lồng ghép nội dung kỷ luật vào bài giảng. Về phía sinh viên, nâng cao nhận thức giúp họ hiểu ý nghĩa học phần quân sự, tích cực tự giác rèn luyện, tuân thủ kỷ luật để bảo đảm an toàn và hình thành tư cách, tinh thần kỷ cương, từ đó nâng cao chất lượng huấn luyện và định hình lối sống có trách nhiệm.

Đổi mới nội dung giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự cho sinh viên.

Việc đổi mới nội dung giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự cho sinh viên giúp xây dựng một hệ thống chuẩn mực hành vi và giá trị kỷ luật rõ ràng, linh hoạt và sát thực tiễn. Nội dung phải được xác định dựa trên cơ sở phân tích những yếu tố ảnh hưởng đến ý thức chấp hành kỷ luật của sinh viên, từ đặc điểm tâm sinh lý đến bối cảnh xã hội – công nghệ hiện đại. Chương trình cần tích hợp các tình huống mô phỏng, bài tập tình huống và hoạt động tương tác nhóm, giúp người học chủ động nhận diện và xử lý vi phạm kỷ luật trong môi trường học tập và sinh hoạt. Việc lựa chọn giá trị kỷ luật phải gắn kết giữa truyền thống quân đội – dân tộc và đòi hỏi của kỷ nguyên số, qua đó khuyến khích sinh viên phát huy tinh thần tự giác, trách nhiệm và ý thức pháp luật, nhằm hình thành thói quen chấp hành kỷ luật một cách bền vững và hiệu quả. Để giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự hiệu quả, cần tập trung vào các biện pháp chính: xác định rõ nội dung giáo dục, bao gồm các chuẩn mực hành vi, quy định kỷ luật quân đội, và mở rộng kiến thức về vai trò của kỷ luật trong xây dựng năng lực tự chủ, đoàn kết, đồng thời phân tích hệ quả vi phạm thông qua việc áp dụng nguyên tắc “học đi đôi với hành” với các tình huống giả định; gắn giáo dục kỷ luật với hệ thống đánh giá ba mặt (kiến thức, thái độ, hành vi) thông qua quy trình giám sát, ghi nhận, phản hồi và xử lý kịp thời các vi phạm; và khuyến khích

sinh viên chủ động tham gia vào quá trình xây dựng, cải tiến biện pháp bằng cách thành lập các ban tự quản, từ đó biến họ thành chủ thể tích cực trong việc duy trì và phát huy chuẩn mực kỷ luật.

Đa dạng hoá các hình thức giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự cho sinh viên.

Nâng cao hiểu biết, nhận thức của sinh viên về tầm quan trọng của kỷ luật đây không chỉ đơn thuần là sự tuân thủ về hình thức bên ngoài để sinh viên hoàn thành tốt quá trình học tập học phần quân sự tại trung tâm mà còn là yếu tố then chốt tạo nên sức mạnh tập thể, đảm bảo sự thành công trong mọi hoạt động, từ học tập đến công tác và cuộc sống của các sinh viên sau này. Giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự không chỉ truyền đạt kiến thức mà còn rèn luyện sinh viên kỹ năng tuân thủ mệnh lệnh, chấp hành điều lệnh nghiêm túc và hiệu quả. Để giáo dục kỷ luật hiệu quả trong học phần quân sự, Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và an ninh, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh tập trung vào các biện pháp thực hiện chính. Đầu tiên là duy trì và củng cố các hình thức kỷ luật đã chứng tỏ hiệu quả bằng cách thiết lập quy củ, nề nếp quân sự hệ thống, từ tác phong, lễ tiết đến diễn tập điều lệnh định kỳ, cùng với việc đo lường, đánh giá mức độ tuân thủ và phổ biến rộng rãi các quy định liên quan. Tiếp theo, đổi mới phương pháp giảng dạy lý thuyết thông qua việc tích hợp đa dạng hình thức kỷ luật tích cực như thảo luận nhóm, giải quyết tình huống giả định, sử dụng tư liệu trực quan và công cụ số, nhằm tăng cường sự tham gia và hứng thú của sinh viên. Cuối cùng, xây dựng môi trường kỷ luật tích cực là yếu tố then chốt, đòi hỏi vai trò nêu gương của giảng viên và cán bộ quản lý, kết hợp với việc áp dụng các biện pháp kỷ luật mang tính giáo dục, nhân văn, đồng thời khuyến khích sinh viên chủ động tham gia xây dựng và thực hiện quy định, nâng cao tính tự quản và trách nhiệm cộng đồng.

Đổi mới đánh giá hiệu quả giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự cho sinh viên.

Đổi mới đánh giá hiệu quả giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự cần bao gồm nhiều thành tố liên kết chặt chẽ, nhằm đảm bảo tính khách quan, toàn diện và phù hợp với thực tiễn giảng dạy hiện nay. Trước hết, cần tiếp tục ứng dụng và hoàn thiện các hình thức đánh giá truyền thống vốn đã chứng minh được hiệu quả trong bồi đắp kỷ luật quân sự. Cùng với đó, bài kiểm tra viết kết hợp câu hỏi tự luận và trắc nghiệm được xây dựng để đánh giá đồng bộ các cấp độ nhận thức, từ ghi

nhớ, hiểu biết đến vận dụng quy định kỷ luật và điều lệnh đội ngũ. Để gia tăng tính minh bạch và khách quan trong đánh giá, cần xây dựng một hệ thống tiêu chí chi tiết bao quát nhiều khía cạnh của quá trình rèn luyện.

Phát huy vai trò các tổ chức và các lực lượng trong giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự cho sinh viên.

Mục tiêu của các biện pháp phát huy vai trò của tổ chức và lực lượng trong giáo dục kỷ luật cho sinh viên khi triển khai học phần quân sự là nhằm xây dựng một hệ thống quản lý chặt chẽ, kết hợp hài hòa giữa lý thuyết và thực hành; đồng thời tạo môi trường rèn luyện tính tự giác, tinh thần trách nhiệm cao đối với quy định chung. Đảng ủy và Ban Giám Đốc giữ vai trò then chốt trong việc nâng cao chất lượng giáo dục kỷ luật cho sinh viên học phần Quân sự. Thường xuyên rà soát, kiện toàn cơ cấu tổ chức cấp ủy và thành viên phụ trách mảng quốc phòng – an ninh, việc bổ sung, đào tạo và nâng cao trình độ chuyên môn cho đội ngũ ủy viên, cán bộ quản lý đảm bảo đầu mối chỉ đạo luôn thông suốt và kịp thời phản hồi những vấn đề. Thêm vào đó, Ban Chấp hành Đoàn – Hội sinh viên đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao ý thức kỷ luật quân sự cho học viên. Đội ngũ

GV Quân sự giữ vai trò then chốt trong việc hình thành và duy trì kỷ luật cho sinh viên mỗi GV cần là tấm gương mẫu mực về tính kỷ luật cá nhân.

III. KẾT LUẬN

Giáo dục kỷ luật trong học phần quân sự tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, là một quá trình sư phạm mang tính hệ thống và có ý nghĩa then chốt. Kỷ luật không chỉ đơn thuần là sự tuân thủ các quy định, mà còn là nền tảng vững chắc để hình thành và phát triển toàn diện nhân cách cho sinh viên. Thông qua việc rèn luyện tác phong nghiêm túc, xây dựng tinh thần đồng đội và ý thức tổ chức kỷ luật, cùng với việc phát triển khả năng tự kiểm soát và ý chí kiên cường, sinh viên được trang bị những phẩm chất cần thiết để thích ứng và thành công trong mọi môi trường. Hơn nữa, quá trình này còn góp phần sâu sắc vào việc hình thành ý thức tôn trọng pháp luật, trách nhiệm công dân và tinh thần yêu nước. Trong bối cảnh quốc tế và khu vực đầy biến động, việc đầu tư vào giáo dục kỷ luật cho thế hệ trẻ là vô cùng quan trọng, không chỉ nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực quốc phòng mà còn góp phần xây dựng những công dân có trách nhiệm, bản lĩnh, sẵn sàng cống hiến cho sự phát triển bền vững của Tổ quốc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Nguyễn Văn Hộ, Hà Thị Đức (2002), *Giáo trình Giáo dục học đại cương, Tập 2*, Nxb Giáo dục, Hà Nội, tr.2 -3
[2] A.X. Macarenco (2002), *Giáo dục trong thực tiễn*, Nxb Trẻ, Tp. Hồ Chí Minh, tr. 37